

Aanvullend onderzoek huismussen “t Haantje Midden” in Rijswijk

Notitie

Juni 2017

P17-087/W1321

Auteur: M.E.Dubbeldam

Natuur-Wetenschappelijk Centrum

078-6213921

nwcadvies@nwcadvies.nl

www.nwcadvies.nl

Aanvullend onderzoek huismussen “t Haantje Midden” in Rijswijk - notitie -

Opdrachtgever: KuiperCompagnons

Contactpersoon: Mevr. W.Veweyj

Uitvoering: Natuur-Wetenschappelijk Centrum

Opnamedatum: 2 mei 2017

Aanleiding: In het plangebied “t Haantje Midden” in Rijswijk wordt, als onderdeel van de gebiedsontwikkeling RijswijkBuiten, nieuwbouw gerealiseerd. Om dit te kunnen verwezenlijken, worden twee van de vijf aanwezige woonhuizen gesloopt. Daarnaast worden alle aanwezige watergangen gedempt en alle bomen gekapt.

In het kader van de Wet natuurbescherming dient bij dergelijke ruimtelijke ingrepen onderzoek gedaan te worden naar de aanwezige natuurwaarden en dient een beoordeling gemaakt te worden van eventuele negatieve effecten van de plannen op deze waarden. In februari 2017 heeft het Natuur-Wetenschappelijk Centrum (NWC) reeds een quickscan flora en fauna binnen het plangebied uitgevoerd (Dubbeldam, 2017). Tijdens deze quickscan is vastgesteld dat de twee te slopen woonhuizen geschikt zijn als vaste verblijfplaats van de Huismus (*Passer domesticus*). Tevens zijn er op verschillende locaties huismussen waargenomen. Huismussen hebben vaste verblijfplaatsen die, evenals essentiële onderdelen van hun functionele leefomgeving, strikt beschermd zijn in het kader van de Wet natuurbescherming. Middels een aanvullend onderzoek diende daarom de exacte functies van het plangebied voor de Huismus bepaald te worden.

KuiperCompagnons heeft het Natuur-Wetenschappelijk Centrum (NWC) opdracht gegeven om voor het plangebied in Rijswijk een aanvullend onderzoek naar de Huismus uit te voeren en om te adviseren in het kader van de relevante natuurwetgeving.

Locatiebeschrijving

Het plangebied ligt tussen de Prinses Beatrixlaan, het Wilhelminapark, het spoor en de laan van 't Haantje in Rijswijk (provincie Zuid-Holland). Het plangebied bestaat uit voorbereide percelen en braakliggende terreinen. Daarnaast zijn er (voormalige) volkstuinen aanwezig. Er is oppervlaktewater aanwezig in de vorm van watergangen. Tijdens het veldbezoek van de quickscan is vastgesteld dat de twee te slopen woonhuizen, aan de Ockenburger Tientweg 24D en 't Haantje 19A geschikt zijn als vaste verblijfplaats van de Huismus (figuur 1). Dit vanwege de aanwezigheid van geschikte dakpannen waaronder ze hun nest kunnen maken. Het struikgewas in de omgeving van de woningen kan voor de Huismus als beschutting en foerageerplaats functioneren. In de tuin van de woning aan de Ockenburger Tientweg 24d zijn bovendien huismussen waargenomen. Tevens zijn in de bosjes ten oosten van het plangebied acht roepende exemplaren van de Huismus waargenomen, waarvan vier mannetjes en vier vrouwtjes (figuur 1). Deze waarneming duidt erop dat de bosjes onderdeel vormen van de functionele leefomgeving van de waargenomen huismussen en dat er in de buurt van de bosjes een vaste verblijfplaats van huismussen aanwezig is.

Figuur 1: Overzichtkaart met de locaties van de twee geschikte vaste verblijfplaatsen (twee woningen, geel omcirkeld) van de Huismus en de acht waargenomen exemplaren (paars omcirkeld) van de Huismus in het plangebied (rood omlijnd).

Methode

Middels een aanvullend onderzoek is bepaald of er vaste verblijfplaatsen en/of onderdelen van de functionele leefomgeving van de Huismus aanwezig zijn in het plangebied. Dit onderzoek is uitgevoerd volgens de richtlijnen van de soortenstandaard voor de Huismus, welke is opgesteld door het ministerie van Economische Zaken (RVO, 2014). Er is gelet op het aantal huismussen, het aantal nesten en de aanwezigheid van opgaand groen in de omgeving van potentiële vaste rust- en verblijfplaatsen dat voor deze huismussen dient als dekking en voor voedsel.

De veldbezoeken zijn uitgevoerd op 2 en 15 mei 2017 uitgevoerd door twee ecologen van het NWC. De weersomstandigheden gedurende deze dagen worden weergegeven in tabel 1. Deze gegevens zijn door de medewerkers in het veld gemeten of ingeschat.

Tabel 1. Weersomstandigheden gedurende de veldbezoeken van het aanvullende onderzoek naar de Huismus in "t Haantje Midden" in Rijswijk.

Datum veldbezoek	Temperatuur (°C)	Windkracht (Bft)	Bewolking (0-8)
2 mei 2017	11	1	8
15 mei 2017	17	2	0

Resultaten

Tijdens de veldbezoeken op 2 en 15 mei 2017 zijn in en rond het plangebied verschillende exemplaren van de Huismus waargenomen (tabel 2 en figuur 2 op de volgende pagina).

Rondom de woning aan de Ockenburger Tientweg 24D zijn gedurende beide bezoeken geen huismussen waargenomen. Op het dak van de woning aan 't Haantje 19A zijn wel gedurende beide veldbezoeken exemplaren van de Huismus waargenomen. Tevens zijn er twee nesten van huismussen aangetroffen in de dakgoot van deze woning. Naast de woningen zelf, is ook de directe omgeving van de woningen onderzocht op de aanwezigheid van huismussen. Dit om de functie van het plangebied en de omgeving zo nauwkeurig mogelijk te kunnen vaststellen. Zo zijn er in het opgaande groen aan de oostzijde van het plangebied verschillende exemplaren van de Huismus foeragerend waargenomen. Hieruit kan opgemaakt worden dat deze vegetatie essentieel onderdeel vormt van de functionele leefomgeving van de Huismussen. De waargenomen individuen vlogen regelmatig op en neer naar de bebouwing aan de oostzijde van het spoor ('t Haantje 17C). De huismussen zijn waargenomen op het dak van deze woning en een aantal individuen doken onder de dakrand. Deze waarneming duidt op de aanwezigheid van een vaste verblijfplaats van de Huismus.

Tabel 2. Overzicht van de bevindingen op de onderzochte locaties en de overige locaties waar huis mussen zijn aangetroffen in en rondom het plangebied (zie figuur 2 voor de locaties op de overzichtskaart).

	Locatie	Datum	Bevinding
○	Ockenburger Tientweg 24D	2-mei	Geen huismussen waargenomen
		15-mei	Geen huismussen waargenomen
○	't Haantje 19A	2-mei	Huismussen waargenomen; 1 mannetje en 1 vrouwtje met nestmateriaal waargenomen op het dak
		15-mei	Huismussen waargenomen; 2 mannetjes en 2 vrouwtjes op het dak en 2 nesten in dakgoot
○	Bosjes oostelijke zijde van plangebied	2-mei	Huismussen waargenomen; ten minste 10 mannetjes en 6 vrouwtjes foeragerend
		15-mei	Huismussen waargenomen; ten minste 6 mannetjes en 4 vrouwtjes foeragerend
○	Bebouwing ten oosten van spoor	2-mei	Huismussen waargenomen; 4 mannetjes en 2 vrouwtjes, duikend onder de dakrand van de woning op 't Haantje 17C
		15-mei	Huismussen waargenomen; 2 mannetjes en 4 vrouwtjes

Figuur 2: Overzichtskaart met de locaties van de onderzochte woningen en de overige locaties waar huismussen zijn aangetroffen in en rondom het plangebied (rood omlijnd) (zie tabel 2 voor de resultaten per locatie).

Foto 1: Huismus (mannetje, rood omcirkeld) op dak van 't Haantje 19A

Foto 2: Huismus (rood omcirkeld) en Zwarte kraai op het dak van de bebouwing ten oosten van het spoor ('t Haantje 17C)

Conclusie

De woning aan 't Haantje 19A binnen het plangebied doet dienst als broedlocatie voor ten minste twee paartjes van de Huismus. De bosjes rondom deze woning kunnen door deze huismussen gebruikt worden als foerageer- en schuilplaats. Tevens vormt het opgaande groen ten oosten van het plangebied essentieel onderdeel van de functionele leefomgeving van een aantal exemplaren van de Huismus. De Huismus is een vogelsoort met een vast verblijfplaats en nesten van deze soort, evenals essentiële onderdelen van hun functionele leefomgeving, zijn strikt beschermd in het kader van de Wet natuurbescherming. Om deze reden mag de bebouwing niet zondermeer worden gesloopt en mag het groen niet zondermeer worden verwijderd.

Indien het niet mogelijk is om de woning en het opgaande groen ten oosten van het plangebied te behouden, dienen maatregelen te worden genomen om de functionaliteit van de verblijfplaatsen te waarborgen. Voorbeelden van dergelijke maatregelen zijn het slopen van de bebouwing buiten de kwetsbare perioden (buiten de broedperiode en bij temperaturen boven 0°C) en het tijdig en op een geschikte locatie (aan bebouwing met opgaand groen, dat kan dienen als dekking en voor voedsel, in de directe omgeving) aanbieden van alternatieve verblijfplaatsen (nestpannen/mussenvides/vogelstenen en dergelijke). Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol opgesteld te worden. Indien de functionaliteit van de voortplantingsplaatsen en vaste rust- of verblijfplaatsen tijdens en na uitvoer van de activiteiten niet gegarandeerd kan worden, moet een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming worden aangevraagd.

Referenties

Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland, 2014. *Soortenstandaard Huismus Passer domesticus*. Ministerie van Economische zaken. Beschikbaar op het World Wide Web via:
<http://www.rvo.nl/sites/default/files/2015/04/20150415%20Huisumus%20v1.0.pdf>

Dubbeldam, M.E., 2017. *Quickscan flora en fauna in het kader van uitwerkingsplan "t Haantje Midden" in Rijswijk* Rapportnr. W1296/P17-056. Uitgeverij Strix, Dordrecht